

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 – 286 10 00 **Fax** 030 – 286 12 24
www.utrecht.nl

Aan de leden van de Commissie Stad en Ruimte

Behandeld door	Freek Deuss, coördinator landgoederen	Datum	17 februari 2015
Doorkiesnummer	030 – 2864597	Ons kenmerk	15.501484
E-mail	f.deuss@utrecht.nl	Onderwerp	Voortgang uitvoering Toekomstvisie Landgoederen
Bijlage(n)	Projectenkaart 2014 Amelisweerd – Rhijnauwen		
Uw kenmerk		Verzonden	
Uw brief van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte dames en heren,

In februari 2012 heeft uw raad de Toekomstvisie Amelisweerd – Rhijnauwen 2012 – 2016 vastgesteld. Vanwege de publieke en politieke aandacht voor het uitvoeringsprogramma informeren we u jaarlijks over de voortgang. Deze brief geeft de stand van zaken van de realisatie per eind 2014.

Inleiding

Amelisweerd – Rhijnauwen is oud, mooi en druk bezocht. Het rijksmonument met zijn drie landhuizen, parkbossen, landerijen, het oude Theehuis, de Veldkeuken met eigen bakkerij, de oudste jeugdherberg van Nederland, de tennisclub uit begin vorige eeuw en sinds vorig jaar museum Oud Amelisweerd, trekt naar schatting 1,5 miljoen bezoekers per jaar. De landgoederen zijn er niet alleen voor vrije tijdsbesteding: naast de ondernemers die als gastheer en -vrouw optreden voor al die bezoekers, boeren twee boerenfamilies al eeuwenlang op het landgoed, met sinds vorig jaar het landbouwbedrijf van de Uithof, De Tolakker, als erfpachter van een deel van de weilanden. Op en rond het landgoed wonen zo'n 150 mensen, in panden van de gemeenten of particulier. De twee historische tuinderijen telen er al weer tientallen jaren een keur aan groenten. Een prachtig gebied, waar de gemeente als opvolger van de oude landadel maar nu democratisch en openbaar, veel aandacht aan besteedt. Dat is nodig ook. De tuinen, parkbossen en het landhuis met koetshuis van Oud Amelisweerd waren aan een grondige restauratie toe. Het gebruik van deze tijd – de toegenomen aantallen bezoekers maar ook de landbouw – vroegen een betere ontsluiting, parkeervoorzieningen, fietsenstallingen. Om de koers te bepalen voor dit herstel en het toekomstige beheer heeft de gemeente, samen met de Vrienden van Amelisweerd, bewoners en leden van het Buurtschap en vertegenwoordigers namens Wijkraad Oost, de Toekomstvisie Amelisweerd – Rhijnauwen opgesteld, met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Uw raad heeft de visie plus programma op 16 februari 2012 vastgesteld. Uitvoering is mogelijk dankzij een investering van de gemeente, bijna verdubbeld met Europese en provinciale subsidies.

Organisatie

De stuurgroep landgoederen (de betrokken afdelingshoofden van Stadswerken, Vastgoed, Milieu en Mobiliteit) coördineert ambtelijk zowel de uitvoering van de Toekomstvisie als het afdelingsoverstijgende beheer. De coördinator landgoederen fungeert als programmaleider Toekomstvisie, aanspreekpunt voor de landgoederen en secretaris van de stuurgroep. Bestuurlijk verantwoordelijk is de wethouder Openbare ruimte en groen.

Maatschappelijke context

De oude geschiedenis, natuurlijke schoonheid en grote bekendheid van het landgoed hebben geleid tot een grote betrokkenheid van maatschappij en politiek. Met verschillende partijen, die het landgoed op verschillende manieren gebruiken en waarderen en daardoor verschillende wensen en belangen hebben: bezoekers (die behalve genieten ook drukte brengen op het landgoed), boeren en bewoners (die meest al heel lang op het landgoed wonen en werken), natuurbeschermers (het oude rivierbos is ecologisch bijzonder waardevol), ondernemers (die baat hebben bij een aantrekkelijk landgoed maar ook bijdragen aan de toch al hoge bezoekersdruk), het rijk (met de A27 die het landgoed in de jaren

Datum 17 februari 2015

Ons kenmerk 15.501484

'80 doorsneed en nu verbreed zou moeten worden, maar ook als hoeder van het landgoed als rijksmonument)) en de provincie (als behoeder van cultuur en landschap maar ook wegbeheerder van de Koningslaan, de voornaamste toegang naar het landgoed). Wat partijen bindt is de erkenning en waardering van de geschiedenis en schoonheid van de landgoederen. De Toekomstvisie vervult in de afweging van belangen een belangrijke rol: er is overeenstemming over de hoofdlijnen van beheer en ontwikkeling van het landgoed. Door de grote waarde en belangentegenstellingen vraagt uitvoering van de Toekomstvisie veel onderzoek, participatie, tijd en geld. Daarbij komt dat het grootste deel van de landgoederen in de gemeente Bunnik ligt, dus met een andere gemeente dan Utrecht als lokaal bevoegd gezag.

Voortgang van de uitvoering

Het grootste deel van het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie is in uitvoering, een deel is afgerond. In detail en per jaar ziet de voortgang er als volgt uit.

2013	2014	2015	2016 -
------	------	------	--------

Het belangrijkste dat in 2013 is uitgevoerd:

- Renovatie van het landhuis
- Eerste fase van de restauratie van Trapeziumbos
- Herstel van delen van het lanenstelsel
- Kleinschalige ecologische maatregelen en beplanting, onder meer boomgaarden en een bloemrijke akker
- Nieuwe bewegwijzering
- Landgoedbreed broedvogel- en vleermuisonderzoek.

2013	2014	2015	2016 -
------	------	------	--------

Uitgevoerd in 2014:

- Opening van het museum Oud Amelisweerd in het gerestaureerde landhuis
- Restauratie van het koetshuis Oud Amelisweerd
- Vervolg restauratie Trapeziumbos, start aanpak Hoge Bos en Rijnsoeverbos
- Achterstallig beheer van het Markiezenbos
- Opstellen restauratieplannen en RO procedures voor de tuin Oud Amelisweerd, Engelse werk - Slingerbos, tuin Rhijnauwen - Huisbos
- Aanpak esdoornzaailingen en gevaarlijke bomen (doorlopend)
- Aanpak verkeers- en parkeerproblemen: analyse en uitwerken oplossingsrichtingen met belangenpartijen
- Uitwerking voorstellen voor nieuwe paden
- Herstel halfverharding laan naar Nieuw Amelisweerd
- Initiatieven van ondernemers: nieuwbouw melkstal Van Dijk, herbouw historische kas tuin Amelishof.

Datum 17 februari 2015

Ons kenmerk 15.501484

2013	2014	2015	2016 -
------	------	------	--------

Tot en met 2015 gaan we verder met:

- Uitvoeren van grote restauraties: restauratie van de tuin Oud Amelisweerd, de eerste fase van de restauratie van Engelse werk - Slingerbos en tuin Rhijnauwen - Huisbos
- Uitvoering van de verbetering van de agrarische bereikbaarheid: koeienbrug, kavelpad en erfaanpassing Van Rijn
- Restauratie koetshuis Oud Amelisweerd en opening bezoekerscentrum
- Verbeteren fietsenstallingen, fietsontsluiting en parkeerbeheer
- Analyse en strategie duurzamere landbouw

2013	2014	2015	2016 -
------	------	------	--------

Een aantal projecten kunnen pas de komende jaren worden uitgevoerd:

- Afronding van de restauratie van Engelse Werk - Slingerbos, tuin Rhijnauwen - Huisbos, Trapeziombos, Hoge Bos. In 2015 is de hoofdstructuur gerestaureerd: paden, bruggetjes, greppels, hoofdelementen van de beplanting. Geleidelijk omvormen van de verdere beplanting beperkt ecologische versterking en maakt het mogelijk om beplanting op natuurlijke momenten te vernieuwen
- Renovatie van de tuin Nieuw Amelisweerd
- Verdere restauratie van de lanen
- Vervanging van oud buitenmeubilair door nieuwe banken enz. in de nieuwe huisstijl

Financiën

De uitvoering van de eerste uitvoeringsfase van de Toekomstvisie is begroot op €4,2 mln. Voor eind 2015 moeten de projecten voltooid zijn die worden uitgevoerd met de subsidie van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO €0,8mln), voor medio 2016 moeten zijn uitgevoerd de projecten met een bijdrage uit de Agenda Vitaal Platteland van de provincie Utrecht (AVP €0,4mln) en het provinciaal fonds Erfgoedparels (€0,7 mln.). De beschikbaarheid van de gemeentelijke bijdrage (€2,3 mln) loopt hieraan parallel.

De besteding ziet er als volgt uit. Duidelijk is dat er de komende anderhalf jaar nog veel staat te gebeuren.

<i>periode</i>	<i>besteed/te besteden</i>
1.9.2011 - 31.12.2013	€1.471.482
1.1.2014 - 31.12.2015	€2.035.347
1.1.2016 - 31.06.2016	€700.000
<i>totaal</i>	€4.206.829

Burgemeester en Wethouders

Datum 17 februari 2015

Ons kenmerk 15.501484

Financieel blijft de uitvoering spannend:

- Door de vele belangen is participatie belangrijk, maar ook complex. Hierdoor is het op voorhand lastig om precies te plannen.
- Vanwege de lange en rijke historie van het landgoed is voor elke ingreep veel onderzoek nodig, met soms onverwachte, interessante maar ook kostbare consequenties: archeologie die minutieuze uitvoering vereist, oude explosieven of bodemvervuiling.
- De verschillende subsidies stellen verschillende en soms strakke eisen. Als daar niet volledig aan wordt voldaan, kan de bijdrage worden gekort.

Vooruitzicht

Dankzij het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie knappen de landgoederen zienderogen op. De komende anderhalf jaar moet nog veel gepland werk uitgevoerd worden. Ook daarna rest nog het nodige restauratiewerk. Daarbij komen nieuwe ontwikkelingen op en rond het landgoed: de geplande verbreding van de A27 met een compensatie programma inclusief een 'dak op de bak', de aanpak van de provinciale weg N411 (Koningslaan), verder groeiend gebruik dus intensiever beheer en onderhoud, herbestemming van vrijkomende gebouwen. Deze ontwikkelingen vragen constante aandacht en inzet. De stuurgroep zal in de loop van 2015 voorstellen doen voor een verder uitvoerings- en beheerprogramma.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,